

Голас РАДЗІМЫ

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ
І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЕЙ З СУАЧЫННІКАМІ

№ 73 (558)

Верасень 1961 г.

Год выдання 7-ы

Табе, любімая Радзіма!

цанараджэнняў, завяршэнне ў Сібіры будаўніцтва трэцяй металургічнай базы краіны.

Павелічэнне здабычы руды будзе ісці ў асноўным за кошт адкрытых горных распрацовак. Ужо ў канцы 1965 года адкрытым спосабам будзе здабывацца 70 працэнтаў жалезнай руды і 25 працэнтаў вугалю. Вось туды і пастаўляе свае машыны Беларускае аўтазавод — адзіны завод у Савецкім Саюзе па выпуску вялікагрузных самазвалаў. І зусім зразумела, што ад работ нашага прадпрыемства ў многім будзе залежаць развіццё руднай і вугальнай прамысловасці.

Аўтамабільны транспарт мае вялікія перавагі перад іншымі відамі транспарту ў кар'ерных распрацоўках. Ён не патрабуе чыгуначных шляхоў, цяглавых падстанцый і вялікага абслугоўваючага персаналу. Па даных Уральскага філіяла Акадэміі навук СССР, ужыванне аўтамабільнага ў кар'ерах дазваляе на 20—30 працэнтаў скараціць капітальныя затраты на будаўніцтва кар'ераў, больш чым у два разы зменшыць расходы металу на выраб транспартнага абсталявання і матэрыялаў, у 5—6 разоў зніжае кошт укладкі пустой пароды ў адвал.

Што і казаць — лічыць вельмі пераканальныя. І наша задача — даваць як мага больш машын высокай якасці.

Пры стварэнні 27-тонніка ўлічаны пажаданні спажыўцоў. Вага новай машыны значна зменшана, павышана манеўранасць, прадугледжаны максімальныя зручнасці для кіравання. Па нашых падліках, выпуск больш дасканалага 27-тоннага самазвала замест старога дасць магчымасць эканоміць народнай гаспадарцы СССР 10 мільёнаў рублёў у год.

Цяпер мы плануем стварыць узоры іншых машын. Яны будуць таксама выпушчаны ў намочаныя тэрміны.

Н. ДЗЕРАВЯНКА,
дырэктар Беларускага аўтазавода.

НА ЗДЫМКАХ: злева — новы 27-тоннік «БелАЗ-540», створаны налентывам Беларускага аўтамабільнага завода. Справа — лепшыя рабочыя завода, ударнік камуністычнай працы, дэлегат XXV з'езда Кампартыі Беларусі токар Аркадзь СЯРМЯЖКА.

Наваселле у маладым горадзе

САЛІГОРСК. Пяты мікра-раён горада беларускіх гарнякоў — раён навааселляў. Тут пабудавана ўжо 17 чатырохпавярховых будынкаў. Палавіна іх заселена. Толькі за прайшоўшым 8 месяцаў навааселле тут справіла 360 сем'яў шахцёраў і будаўнікоў. Ключы ад новых кватэр атрымалі перадавікі вытворчасці скраперыст Леанід Булаўкін, машыніст горнапраходчага камбайна Георгій Лопан, рукаятчык Радзіслаў Юркевіч і іншыя. К канцу года ў новыя кватэры ўселицца яшчэ 280 сем'яў.

Ужо ў 1963 годзе, калі адбудзецца пуск першай чаргі калійнага камбіната, у маладым горадзе будзе пражываць больш 25 тысяч жыхароў.

Для лепшага абмену працоўным вопытам у апошні час пачалі практыкавацца спецыялізаваныя

МАШЫНА грузападымальнасцю ў 27 тон гатова. Для нас, беларускіх аўтамабілебудаўнікоў, гэта падзея асабліва радасная, бо самазвал народжаны на нашым заводзе. Яго зрабілі нашы канструктары, інжынеры, рабочыя. З гэтага часу на капоце нашага самазвала будзе красавацца эмблема «БелАЗ-540».

Гледзячы на свайго першынец, мы ўспамінаем, як тры гады назад у Жодзіна толькі пачалася вытворчасць цяжкіх аўтасамазвалаў. У лютым 1959 года, у дні работы XXI з'езда КПСС, з канвеера сышлі першыя дваццаціціятонныя «МАЗы». За гэты час калектыў павялічыў выпуск аўтамашын у 3,5 раза. І вось цяпер, напярэдадні XXII з'езда КПСС і XXV з'езда Кампартыі Беларусі, краіна атрымала зусім новую машыну.

Зараз нашы самазвалы працуюць на многіх будоўлях Савецкага Саюза, а таксама за граніцай — у Аб'яднанай Арабскай Рэспубліцы, Чэхаславакіі, Карэі, Кітайскай Народнай Рэспубліцы, В'етнаме, на Кубе.

Сягоння мы дакладваем Радзіме: створана больш дасканалае машына, якую так чакаюць на будоўлях сямігодкі. Яна больш магутная і эканамічная за сваю прапэрадніцу, знойдзе шырокае прымяненне ў народнай гаспадарцы.

У праекце Праграмы КПСС падкрэслена, што для далейшага развіцця эканомікі краіны нам неабходна павялічыць вытворчасць металу і паліва. Недалёк той час, калі мы будзем выплаўляць 250 мільёнаў тон сталі ў год! З гэтай мэтай намячаецца асваенне новых рудных і вугальных мес-

МІЖНАРОДНЫЯ сувязі Беларускай рэспублікі пачалі завязвацца ў першыя гады Савецкай улады. Праглядаеш газету, якія друкаваліся ў 20-я гады, і ўспамінаеш, як прыязджалі ў Беларусь польскія рабочыя, прадстаўнікі нямецкага, італьянскага, французскага, англійскага пралетарыяту. Пасля кангрэсаў Камінтэрна, Прафінтэрна зарубежныя дэлегаты адпраўляліся ў паездкі па Савецкаму Саюзу і ахвотна наведвалі Беларусь. Госці дарылі мінчанам, палачанам, віцеблянам чырвоныя сцягі сваіх фабрык, заводаў, прафсаюзных арганізацый. Гэтыя сцягі, як свяшчэнныя рэліквіі, захоўваліся ў перадавых калекцыях. У дні свят яны ўпрыгожвалі сцэны, дзе адбываліся ўрачыстыя пасяджэнні, і на чале калон выносіліся на першамайскія кастрычніцкія дэманстрацыі.

Беларускія рабочыя ў сваю чаргу давалі гасцям свае працоўныя сцягі. Нядаўна ў Мінск прывезлі з Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі такія сцягі, падараваны многа год назад мінчанамі і захаваны нямецкімі рабочымі ў самыя цяжкія часы фашысцкага рэжыму.

Ніколі яшчэ не былі такімі шырокімі і разгалінаванымі міжнародныя сувязі Беларусі, як у апошнія гады. Кожны дзень на вуліцах Мінска сустракаюцца замежныя турысты з Польшчы, Чэхаславакіі, Англіі і іншых краін свету. На станцыю Мінск часта прыходзіць цэлы цягнік, які так і называецца — «цягнік дружбы». Мы і самі часцей сталі ездзіць у госці за рубяжы нашай Радзімы — дэлегатамі або турыстамі.

Далёка ад Беларусі да Кубы. Але сёння здаецца, што адбылося немагчымае: Куба наблізлася да нас. Як для самых сваіх дарагіх сяброў і братаў, збіраюць трактаразаводцы кубінцам хуткія, усюдоходныя машыны. Кожны рабочы імкнецца зрабіць гэтыя машыны яшчэ лепшымі, яшчэ мацнейшымі. Такім жа жаданнем ахоплены працаўнікі Мінскага мотавелазавода, Беларускага аўтамабільнага завода ў Жодзіна, «Гомсельмаша», віцебскіх станкабудаўнічых заводаў і іншых прадпрыемстваў.

Трыкатажная фабрыка ў Брэсце

БРЭСТ. Уступіла ў строй Брэсцкая трыкатажная фабрыка. Увядзены ў дзеянне падрыхтоўчы, асноваваснавы, матальны і швейны аддзелы. Тут устаноўлена сучаснае высокапрадукцыйнае абсталяванне.

У 1962 годзе пачнецца будаўніцтва новага вытворчага корпуса. У двухпавярховым тыповым будынку намячаецца размясціць вязальны, матальны і швейны аддзелы, фарбавальную вытворчасць. Пасля завяршэння будаўніцтва другой чаргі фабрыка будзе даваць адзін мільён штук вырабаў трыкатажу ў год.

Першы том твораў Янкі Купалы

Выдавецтва Акадэміі навук БССР выпусціла ў свет першы том збору твораў Янкі Купалы. Гэта выданне твораў паэта з'яўляецца найбольш поўным і дакладным у навукова-тэксталагічных адносінах.

У новым выданні творы размяшчаюцца ў жанрава-храналагічным парадку. Тэксты твораў наава звераны з рукапісамі і прыжыццёвымі друкаванымі крыніцамі.

У раздзеле заўваг прыводзяцца найбольш значныя ў ідэа-мастацкіх адносінах варыянты, а ў некаторых выпадках і іншыя рэдакцыі твораў. Аўтарам прадмовы да першага тома з'яўляецца акадэмік Акадэміі навук БССР пісьменнік М. Ц. Лынькоў.

У гэтым годзе выдавецтва выпусціць яшчэ два тамы збору твораў народнага паэта. Астатнія тры тамы выйдучь у 1962 годзе.

Усяго некалькі дзён прабыва дэлегацыя кубінскай моладзі ў Беларусі, а якія незабыўны след у нашых сэрцах пакінулі гэтыя моцныя загартаваныя ў баях і працы людзі. Нельсан Гуцьерэс, адзін з пасланцоў сонечнай Кубы, так выказаў свае думкі: «Дружба Кубы з вамі глыбокая, і няхай яна будзе такой жа плённай, як ураджай кубінскай зямлі, апрацаванай савецкімі трактарамі». А Мільтан Макдональд, пабываўшы ў Беларускай політэхнічным інстытуце і азнаёміўшыся з жыццём студэнтаў, заявіў: «Няхай моладзь усяго свету будзе падобнай на савецкую моладзь».

Беларускае таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубежнымі краінамі ўстанавіла кантакты з 49 краінамі. Кантакты гэтыя выяўляюцца ў абмене дэлегацыямі, кінафільмамі, творамі літаратуры, фотавыстаўкамі. У будынку, дзе размешчана Таварыства, выстаўлены для агляду сяброўскія падарункі. З многіх краін атрыманы вырабы народных умельцаў,

кнігі, сцяжкі, значкі, посуд, адзенне. А пісьмы! Яны ідуць у адрас Таварыства і працоўных Беларускай ССР ад розных людзей: вучоных і рабочых, хатніх гаспадынь і школьнікаў, сялян і свяшчэннаслужыцеляў.

Вышла за рубяжы краіны і атрымала прызнанне за граніцай беларуская кніга, а беларуская мова заняла сваё дастойнае месца сярод іншых моў свету. На беларускую мову перакладзены творы Шэкспіра, Беранжэ, Бернса і іншых класікаў сусветнай літаратуры. Гэтыя пераклады пасланы ў Англію, Францыю. Яны сталі на паліцы славуных бібліятэк, уключаны ў іх каталогі.

У Польшчы, Румыніі, Чэхаславакіі рыхтуюцца да выдання «Анталогія Беларускай пазіі». Пісьменнікі БССР за апошнія гады пабывалі ў многіх зарубежных краінах і шмат напісалі аб сваіх уражаннях ад паездак. Пяць краін, дзе яны гасцілі, запрасілі гэтыя матэрыялы, а ў Балгарыі літаратурныя працы беларускіх пісьменнікаў экспануюцца ў Музеі балгара-савецкай дружбы.

паездкі за граніцу. Два тыдні прабывалі ў Чэхаславакіі 19 беларускіх архітэктараў і будаўнікоў. У 1960 годзе ў ГДР і Чэхаславакію выязджалі беларускія энергетыкі. Шмат карыснага для сябе бачылі і чулі яны і адначасова шмат цікавага расказалі сваім сябрам. Рыхтуюцца да паездкі ў сацыялістычныя краіны і іншыя групы беларускіх спецыялістаў.

Дзейнасць Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубежнымі краінамі пашыраецца. Створана жаночая секцыя, якая ўзмацніць сувязі беларускіх жанчын з іх сяброўкамі ў зарубежных краінах.

Усе новых і новых сяброў набывае сабе міралюбівы і працавіты беларускі народ.

Я. САДОУСКІ.

Добра ўраджэла кукуруза ў калгасе «Шлях да камунізма» Пастаўскага раёна Віцебскай вобласці. На здымку: старшыня калгаса М. І. Юргель і трактарыст Эдуард Радзівіловіч на плантацыі кукурузы.

Фота М. Чарняўскага.

СВЯТЛО НОВАГА ЖЫЦЦЯ

Адна з многіх герайн

— Які ў вас самыя памятны дзень у жыцці? — запыталі мы Соф'ю Мартынаўну Юргель.

Яна задумалася, а потым адказала:

— Такіх дзён у мяне тры. Першы, калі я атрымала пасведчанне на права ваджэння трактара. Другі — пачула радасную вестку аб прысваенні мне высокага звання Героя Сацыялістычнай Працы. Трэці — незабыўны дзень, калі Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў уручыў мне ў Мінску Залатую Зорку.

Урадженка вёскі Казюкі Глыбоцкага раёна, Соф'я Мартынаўна многа год працавала трактарысткай, а затым брыгадзірам трактарнай брыгады. Зараз яна ўзначальвае трактарную брыгаду ў калгасе «За Радзіму» Глыбоцкага раёна Віцебскай вобласці.

На здымку: Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў уручае С. М. Юргель Залатую Зорку Героя Сацыялістычнай Працы.

На зялёных прыгорках у ценю густых садоў бялююць новыя дамы, пабліскавочы шкельцамі веранд і вялікіх светлых акон. Удоўж шырокіх прамых вуліц ва ўсіх напрамках цягнуцца правады — электрычныя, тэлефонныя, радыёсувязі. Па вуліцах смяюцца аўтамашыны. За ваколіцай выстраіліся жывёлагадоўчыя збудаванні — адно лепш за другое, на палях грукоўчых трактары. А ціхімі вераснёўскімі вечарамі з акон клуба льюцца музыка, песні. Калгас «17-е верасня» сустракае сваё дваццацідзюгоддзе.

У гэтыя юбілейныя дні асабліва часта можна чуць расказы аб тым, як жылі тут 22 гады назад, якія адбыліся змены, і паводле гэтых апавяданняў аднавіць усю дваццацідзюгоднюю гісторыю калгаса.

... З усіх навакольных вёсак — Шэпелева, Мнюта, Сукліна, Вялец — людзі беглі на бальшак сустракаць Чырвоную

Цудоўны ўзрост

Армію. Мітынгі не спыняліся ўвесь дзень.

— Таварышы батракі і сяляне! — гаварылі савецкія салдаты. — Браты! Паны паразбягаліся. Устанаўлівайце сваю народную ўладу, наладжвайце жыццё па-новаму!..

Гэта было 17 верасня 1939 года.

Былі батракі графа Берастоўскага, які ўцёк яшчэ некалькі дзён таму назад, узятлі на ўлік кінутую маёмасць, галадаючым выдзелілі хлеб, бескароўным выдалі кароў, а пабудовы, машыны, пасевы не дзялілі, пакінулі ў грамадскім фондзе. А хутка яны стварылі калгас, даўшы яму назву «17-е верасня». Старшынёй выбралі Фёдара Стукана, былога рабочага-землякопа. Адным з брыга-

дзіраў быў пастаўлен бядняк Мікалай Сітковіч, які займае гэтую пасаду і цяпер.

Але стваральная праца людзей была перапынена вераломным нападам гітлераўскай Германіі. Фашысты схапілі і закатавалі старшыню калгаса Стукана, члена праўлення Дзяніскава, разрабавалі арцельнае дабро. Са зброяй у руках абаранялі працаўнікі калгаса «17-е верасня» сваю зямлю, сваю Радзіму ад ворага.

Цяжка, вельмі цяжка было аднаўляць гаспадарку пасля выгнання фашысцкіх варвараў. Але калгаснікі па свайму даваеннаму вопыту ведалі, чаго можна дамагчыся сумеснымі намаганнямі. І сапраўды, ужо ў 1949 годзе яны пусцілі сваю электрастанцыю — першую ў раёне. Тады ж да дзесяцігоддзя калгаса набылі першую аўтамашыну (цяпер іх 17).

У сакавіку 1951 года, калі пачалося ўзбуйненне арцелі, калгаснікі выбралі старшынёй Сяргея Пятровіча Слабуху, які да гэтага быў старшынёй сельскага Савета дэпутатаў працоўных. І не памыліліся. Камуніст Слабуха паказаў сябе таленавітым арганізатарам, руплівым гаспадаром, выдатным кіраўніком.

Пасля ўзбуйнення ў калгасе з небылым размахам разгарнулася будаўніцтва. За гэты час узведзена больш за 70 грамадскіх аб'ектаў: тыпавыя жывёлагадоўчыя памяшканні, сушыльні і зернясховішчы, камянішні, брыгадныя двары, гараж, клубы, медыцынскі пункт, дзіцячы ўстановы, сямігадовая і пачатковыя школы, камбінат бытавога абслугоўвання, грамадскія лазні і г. д. У 1958 годзе была пушчана новая магутная гідрэлектрастанцыя, электрыфікаваны ўсе брыгады і фермы, усе населеныя пункты. А колькі новых дабrotных дамоў пабудавалі калгаснікі! З хутароў ссялілася 255 сем'яў, цяпер пераязджаюць апошнія 25 хутаран. Такім чынам, члены арцелі на 22-м годзе свайго жыцця пры Савецкай уладзе поўнаасцю канчаюць са спадчынай праклятага мінулага — хутарскай сістэмай.

Па-новаму вядуць зараз сваю

гаспадарку хлебарабы. Усе пасевы ў калгасе гатунковыя; апрацоўка глебы, сяўба, уборка, абмалот вядуцца машынамі; створаны шматгадовыя культурныя пашы, на якіх пасецца звыш тысячы галоў буйнай рагатай жывёлы. На калгасных палях працуюць 22 трактары, 6 камбайнаў і іншая складаная сельскагаспадарчая тэхніка. На жывёлагадоўчых фермах устаноўлены падыемныя дарогі, аўтапалкі. Прыгатаванне кармоў для жывёлы механізавана. Усе каровы ў калгасе пародзістыя. Ад кожнай з іх плануецца атрымаць у гэтым годзе па 3.200 літраў малака.

Вялікімі працоўнымі перамогамі сустрэлі свой 22-гадовы юбілей калгасныя хлебарабы. Сяўба азімых закончана. Кукуруза ўбрана і засласавана. Ідзе пад'ём льнотрасы, узровень зябліва, заканчваецца малацьба. Значна перавыкананы гадавы план продажу дзяржаве хлеба малака, мяса. Ад усіх галін гаспадаркі цяпер калгас разлічвае мець звыш 600 тысяч рублёў прыбытку (у новых грошах). Кожная калгасная сям'я атрымлівае ў сярэднім на працадні па 2250 кілаграмаў зерня, да 3000 кілаграмаў бульбы, па 2,5 тоны грубых кармоў для жывёлы, якая знаходзіцца ў асабістым карыстанні, па 1.600 рублёў грашма. Трэба мець на ўвазе, што ў кожнага калгасніка ёсць прысядзібны ўчастак памерам 0,6 гектара, карова, цялушка, свіні, птушка.

Прыкметна палепшылася жыццё сельскіх працаўнікоў. Гэта можна бачыць на прыкладзе любой сям'і. Да верасня 1939 года сям'я Сямёна Навуменкі з вёскі Мнюта (цяпер дзевятыя брыгада) не мела нават свайго кутка, жыла ўпрогаладзь, дзеці не маглі вучыцца ў школе. Цяпер у іх ёсць свой добры дом з некалькіх пакояў электрасвятла, радыёпрыёмніка, дабrotная мэбля, неабходныя надворныя пабудовы. І хоць бацька, галава сям'і, памёр хутка пасля Вялікай Айчыннай вайны, усе дзеці здолелі атрымаць адукацыю.

Калгасу «17-е верасня» 22 гады. Узрост самы цудоўны. І верыцца, што тут будзе зроблена нямаля новых вялікіх спраў для далейшага ўздыму эканомікі гаспадаркі і дабrotы калгаснікаў.

Г. ДЗЕРАВЕНСкі.
Калгас «17-е верасня»
Глыбоцкага раёна
Віцебскай вобласці.

Чалавек у нас не прападзе

Гэта было вядома. У адзін з асенніх дзён маю сям'ю і сем'і Якіма Лабатага і Анаталія Пачэпкі напаткала няшчасце: ва ўсіх траіх згарэлі хаты.

Цяжка было на душы: нічога не ўдалося выратаваць. Усё нажытае за многія гады дэратварылася ў допел. Сястра і пляменніца, якія жылі са мной, — у слзы. Сама не ведала, што рабіць, дзе знайсці куток. Мне ж за шосты дзесятак пераваліла!

І вось падыходзіць да мяне старшыня калгаса Леанід Канстанцінавіч Пугаўка і гаворыць:

— Не хвалюся, Еўдэя Ісакаўна, людзі не пакінуць вас у бядзе...

На другі дзень усіх пагарэльцаў выклікалі ў праўленне калгаса. Пасяджэнне працягвалася нядоўга. На ім пастанавілі: тэрмінова пачаць будаўніцтва дамоў для пагарэльцаў за кошт калгаса, выдасць ім зерня з грамадскага свірна. Мне і сястры Ганне выдалі па парсюку і па 300 рублёў беззваротна на набыццё адзення.

Цяпер я живу ў новым доме, які намога лепш за ранейшы. У ім тры лакоі, кухня, кладовка. Ёсць хлест і іншыя пабудовы. Атрымалася так, што бяда нібы абышла мяне і маіх суседзяў бокам. Паматлі савецкія людзі, калгас. Ну, а калі б гэта здарылася раней, ва ўмовах лянскай Польшчы, што б нас чакала? Бяры торбу і ідзі па свеце праціць кавалак хлеба.

Вялікімі клопатамі і ўвагай акружаны таксама ў нас людзі, якія згубілі працаздольнасць са старасцю. Возьмем, напрыклад, мяне. Некалькі год таму назад памёр мой муж. Па свайму ўзросці я ўжо не магу працаваць. Але ўсім неабходным мяне забяспечвае калгас. Кожны месяц атрымліваю да 20 кілаграмаў мукі, малака, грошы.

Еўдэя БАБІЧ,
калгасніца калгаса «17-е верасня» Глыбоцкага раёна.

Незабыўныя дні

«Раней» і «цяпер». Гэтыя словы часцей за ўсё сустракаюцца ў нашых размовах з моладзьцю, з дзецьмі, якім, на шчасце, не давялося перажыць таго, што перажылі іх бацькі і маці, якія два дзесяцігоддзі гібелі пад ярмом польскіх капіталістаў і памешчыкаў.

Праклятаму «раней» прышоў канец 17 верасня 1939 года. Памятаю яго, як сёння. Тады, пад вечар, у наша Залессе, як і ў іншыя суседнія вёскі, прыйшлі воіны Чырвонай Арміі. Радасці не было канца. Мы сустракалі іх хлебам-салю, букетамі кветак. Народ быў шчаслівы.

Пачалося новае, доўгачаканае жыццё. На другі дзень быў створаны валасны выканком, а хутка адбыліся выбары ўпаўнаважаных для вылучэння кандыдатаў у Народны Сход заходніх абласцей Беларусі. Ад кожнага населенага пункта было абрана па два такіх ўпаўнаважаных. Упершыню ў сваім жыцці простыя людзі атрымалі права выбіраць і быць выбранымі ў органы дзяржаўнай улады.

У адзін са святочных дзён той незабыўнай восені адбыліся выбары. Я быў выбраны дэпутатам Народнага Сходу, які павінен быў вырашыць пытанні гістарычнага значэння.

У кастрычніку 1939 года Народны Сход, які праходзіў у Беластоцкім тэатры, абвясціў Савецкую ўладу ў заходніх абласцях Беларусі.

На гэтым гістарычным Сходзе выступілі нашы любімыя паэты Янка Купала, Якуб Колас, падыпольчык Сяргей Осіпавіч Прытыцкі — цяпер сакратар Мінскага абласнога камітэта Кампартыі Беларусі. Прамовы іх запамніліся мне надоўга. Ад імя працоўных Глыбоцкага раёна выступіў жыхар вёскі Таболы, наш зямляк паэт Міхась Машара.

Народны Сход накіраваў сваіх прадстаўнікоў на гістарычную пятую сесію Вярхоўнага Савета СССР, якая 2 лістапада 1939 года па хадайніцтву паўнамоцнай камісіі Народнага Саходу заходніх абласцей Беларусі прыняла Закон аб уключэнні Заходняй Беларусі ў Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік, у аднаўшы яе з БССР.

Так збылася заповітная мара беларускага народа аб уз'яднанні яго зямель у адзінай дзяржаве. І мы назаўсёды захаваем у сваім сэрцы найвялікшую падзяку роднай Камуністычнай партыі, Савецкаму ўраду, вялікаму рускаму і ўсім іншым народам нашай краіны за іх вялікую і бескарысліваю дапамогу.

У 1940 годзе я быў выбраны старшынёй Лучайскага сельсавета. Савет разгарнуў кіпучую дзейнасць. Зямля памешчыкаў і асаднікаў была раздадзена малазямельным сялянам і батракам, адкрыта некалькі школ. Раней на тэрыторыі сельсавета не было ні адной нават пачатковай школы.

Але шчаслівае і радаснае жыццё працягвалася нядоўга. Пасля вераломнага нападу фашысцкай Германіі на нашу Радзіму пачаліся цяжкія гады выпрабаванняў і новай жорсткай барацьбы са зброяй у руках за свабоду і незалежнасць, за права на светлае жыццё.

У выніку ўпартых і цяжкіх баёў летам 1944 года Савецкая Армія зноў вызваліла нашы землі ад фашыстаў і памешчыкаў.

...Не пазнаць цяпер нашага Залесся. На тэрыторыі сельсавета ёсць тры калгасы. Дамы калгаснікаў электрыфікаваны і радыёфікаваны. У нас ёсць дзесяцігадовая, чатыры васьмігадовыя і некалькі пачатковых школ, бальніца, два фельчарска-акушэрскія пункты, чатыры клубы, Дом сельскай культуры, пяць бібліятэк, кніжны фонд якіх перавышае 20 тысяч тамоў.

Тое, аб чым мы марылі раней, стала явай. Калгаснікі жывуць заможна, культурна, разам з усім савецкім народам змагаюцца за датэрміновае выкананне заданняў сям'годкі, будуюць светлае камуністычнае грамадства.

Іван ПАЧЭПКА,
былы дэпутат Народнага Сходу Заходняй Беларусі, цяпер пенсіянер.
в. Залессе, Глыбоцкі раён,
Віцебская вобласць.

Права на шчасце

Пры панскім ладзе працоўныя Заходняй Беларусі былі пазаўлены права на адукацыю. Дзеці рабочых і сялян не маглі нават марыць аб паступленні хоць бы ў сярэдняю навучную ўстанову. Горкім, беспасветным было жыццё ў селяніна вёскі Шунеўцы Якава Зайкоўскага. З вялікай цяжкасцю яму ўдалося закончыць другі клас пачатковай школы, а яго жонка Марыя Ігнатаўна не змогла атрымаць ніякай адукацыі.

Зусім па-іншаму склаўся лёс сям'яры дзяцей Зайкоўскага. Савецкая ўлада шырока адкрыла перад імі дарверы не толькі сярэдняй, але і вышэйшай школы, адмяніўшы існуючыя раней нацыянальныя і сацыяльныя абмежаванні.

Старэйшы сын Іван, пасляхова закончыўшы медыцынскі інстытут, воль ужо некалькі год узначальвае раённую бальніцу ў горадзе Інгаліно Літоўскай ССР. Другі сын Васіль скончыў Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт імя У. І. Леніна і зараз выкладае фізіку і матэматыку ў адной з сярэдніх школ Навагрудка. Дачка Зінаіда скончыла ў 1959 годзе Вільнюскі педагагічны інстытут і працуе ў адной з васьмігадовых школ Глыбоцкага раёна. Другая дачка Елізавета атрымала вышэйшую адукацыю ў Мінскім інстытуце народнай гаспадаркі імя Куйбышава і бліскава абараніла ў мінулым годзе дыплом. Яна працуе зараз

эканамістам на заводзе швейных машын у Оршы.

Валя і Соня маюць сярэдняю адукацыю. Яны скончылі спецыяльныя тэхнікумы. Але дзяўчаты на гэтым не думалі спыняцца, а рыхтуюцца паступіць у вышэйшыя навучныя ўстановы.

Самая малодшая Оля атрымала ў мінулым годзе атэстат сталасці і вясной гэтага года перайшла на другі курс Каўнаскай сельскагаспадарчай акадэміі. Пройдзе тры гады, і яна стане аграномам.

Якаў Іванавіч працуе ў калгасе «Парыжская Камуна», які багачее з году ў год. Зараз, як і ў мінулым годзе, вырашчаны вельмі багаты ўраджай. Зернявыя даюць у сярэднім па 162 пудоў, азімае пшаніца—180 пудоў, кукуруза— больш пяці тысяч пудоў з кожнага гектара пасеву. Выпрацаваў Якаў Іванавіч за 8,5 месяца калы 500 працадзён. А на кожны працадзень выдаюць у гэтым годзе па 3 кілаграмы зерня, два кілаграмы бульбы, па 1 рублю 20 капеек грашма, а таксама кармы для ўласнай жывёлы. У гаспадарцы Якава Іванавіча ёсць карова, цялушка, некалькі свіней, птушка. Ёсць дабrotны дом з усімі неабходнымі надворнымі пабудовамі, багатая мэбля.

Шчасліва і радасна жыве вялікая сям'я Зайкоўскіх.

Павел СЫРАМАХА,
старшыня калгаса «Парыжская Камуна» Глыбоцкага раёна Віцебскай вобласці.

ВЫХОДЗЬЦЕ на сумленны шлях

Беларусам за мяжой

У маі-чэрвені гэтага года ў Беларусі гасціла група турыстаў — беларусаў са Злучаных Штатаў Амерыкі. У Мінску госці сустраліся з членамі Беларускай секцыі Камітэта за вяртанне на Радзіму і развіццё культурных сувязей з суайчынікамі, з супрацоўнікамі рэдакцыі газеты «Голас Радзімы». У сяброўскіх гутарках яны ясна зразумелі мэты і задачы гэтай арганізацыі, абяцалі

прысылаць нам у рэдакцыю артыкулы і пісьмы, расказаць аб рабоце прагрэсіўных эмігранцкіх арганізацый, выкрываць здраднікаў і паклёпнікаў на Савецкі Саюз. Днямі мы атрымалі ліст ад аднаго з суайчынікаў, у якім ён просіць рэдакцыю надрукаваць яго адкрытае пісьмо да беларусаў за мяжой.

Пішучы ЗЕМЛЯКІ...

ПРАЦЯГВАЕМ ДЫСКУСІЮ АБ МОВЕ

Мова — не перашкода

Гэта пісьмо мы атрымалі з ЗША. Аўтар выказваў сумненне, што мы яго надрукуем. І сапраўды: калі б на старонках нашай газеты не вялася дыскусія аб мове, мы, вядома, не надрукавалі б гэтага пісьма, бо ў ім шмат памылковых думак. Але дыскусія ёсць дыскусія. Яна патрабуе грунтоўнага абмену думак. Мы ж толькі заўважым Ст. Бурдыкову, што розныя мовы не розныя людзей. Людзей падзяляе класавая няроўнасць. Перадвая рабочыя ЗША ці Францыі добра разумеюць савецкіх рабочых нягледзячы на розныя мовы. Але капіталісты не разумеюць мовы нават і сваіх рабочых. Ім патрэбен бізнес, а бізнес здабываецца за кошт крыві і поту працоўных.

У Савецкай краіне жыве многа нацыянальнасцей: украінцы і грузіны, рускія і беларусы, таджыкі і латышы, але ўсе яны добра разумеюць адзін аднаго, бо ім блізка самае галоўнае — ідэя Леніна, якія яны ператвараюць у жыццё.

Магчыма, прыдзе такі час, калі людзі будуць размаўляць на адзін мове. Але будзе гэта не вельмі скоро. А тым часам людзі павінны жыць у згодзе і дружбе. Мова не павінна быць перашкодай да гэтага. Перашкодай могуць быць толькі ненасытныя імкненні буржуазіі, якой, дарэчы, вельмі лёгка змовіцца з ворагамі міру і прагрэсу, незалежна ад іх нацыянальнасці.

Беларускія нацыяналісты, такія як Астроўскі, Абрамчык, Станкевіч, Стагановіч, Кушал, Віцбіч і да іх падобныя, гавораць на Беларускай мове. Але гэта не перашкода ім згаварыцца з нямецкімі акупантамі, якія нішчылі беларускі народ і рабавалі яго здабыткі. А вось нямецкія камуністы хоць і гавораць на нямецкай мове, але не згаварыліся з фашыстамі і трапілі ў канцэнтрацыйныя лагеры. У сучасны момант беларускія нацыяналісты, нягледзячы на розныя мовы, лёгка згаварыліся з тымі, хто засылае ў нашу краіну шпіёнаў і дыверсантаў, хто марыць здзейсніць мары Гітлера.

Вялікі рускі народ разумее ўсе народы свету, на якіх бы мова яны ні гаварылі, таму што ён першы ў гісторыі скінуў са сваіх плеч ярмо капіталізму і дапамог гэта зрабіць усім народам царскай Расіі, таму што савецкі народ з'яўляецца сапраўды вольным народам.

Мова, такім чынам, не з'яўляецца перашкодай для дружбы. Вось гэта толькі некаторыя заўвагі да пісьма нашага земляка, якое мы друкуем ніжэй. Калі мы будзем падсумоўваць вынікі дыскусіі, пагаворым аб усім больш грунтоўна.

Язык раз'ядинает

Почтенная редакция!
Уже долгое время я получаю от вас газету. Не стану судить о газете, так как мне очень и очень тяжело понять хоть отчасти тот язык, на котором она печатается. Здесь я пробовал предлагать ее белорусам

и карпато-россам, но никто ее не понимает.

Я родился, вырос и образование получил в Белоруссии (тогда это название не существовало), просто мы назывались Минская губерния. Язык наш был один — русский, на котором говорила вся Россия и весь народ. Если где-нибудь в глуши Пинских болот кто-нибудь имел свой жаргон, помесь польского и литовского, то это ничуть не касалось целой страны и кривляния языка и культуры единой неделимой и могучей Руси.

Для чего понадобилось вам устраивать это кривляние и этот жаргон обращать в язык?

Смею уверить вас, что в Америке большинство так думает, как я вам пишу. Обособляя и делая новый никогда не существовавший язык, вы разделяете единство русского народа.

Одиннадцать членов семьи моего отца отдали жизнь в рядах русской армии и партизан, но они не отдавали свою жизнь за отдельную Белоруссию и этот жаргон.

Газета сама по себе — бумага и печать — чудная, была бы интересная и с охотой использована, интересно знать, что делается на нашей бывшей родине, но кто ее будет читать на таком жаргоне?

Когда берешь в руки вашу газету, то сразу делается злым, не на бумагу, а на тех, кто уродует русский великий язык. Бросьте это коверканье русского языка, а печатайте вашу газету по-русски, на русском языке, и ее всякий прочтает и вам спасибо скажет. Много людей, выходцев из России, еще не забыли своей родины, и любовь у них к ней остается.

В городе Минске и около Минска у меня много родных, но получаю от них письма, я радуюсь тому, что они знают и пишут русским языком.

С совершенным почтением.
Ст. БУРДЫКОВ.
США.

Дарагія беларусы за мяжой! Я, стары эмігрант, пабываў на адным сходзе, які адбыўся 3 верасня 1961 года ў Чыкага, і слухаў прамовы яго кіраўнікоў. Многія з іх выглядалі, як гестапаўцы. Гледзячы на іх, я мімаволі думаў: «Вось той, з тоўстым каркам, колькі ён нявінных людзей забіў? А можа, і дзяцей сам на дрэвах вешаў?»

І, здаецца, я не памыліўся: у гэтай зале сабраліся яры беларускія нацыяналісты — Мярляк, Кіпель, Коваль і іншыя.

Я давіўся, як нахабна гэтыя старшыні ашукваюць эмігрантаў. Напрыклад, старшыня Пунтус зачытаў прамову, прысланую з Аўстраліі нейкім Астроўскім. У гэтай прамове гаварылася, што вось, маўляў, усе дасягненні Савецкага Саюза — адна прапаганда, што Гагарын, а потым Цітоў не лягалі ў космас і г. д. Усім жа добра вядома, што калі б хоць што-небудзь было не так, амерыканскія газеты раней паспелі б гэта абвергнуць, чым вы, паны пунтусы і астроўскія.

У прамове далей гаварылася, што рускія забілі 10 000 польскіх афіцэраў. А было ж ужо ў нашых газетах абвяржэнне гэтай хлусні! Хто ведае, можа самі прамовы і даламагалі гестапаўцам іх забваць, а цяпер гавораць, што забойства было зроблена па загаду савецкіх улад.

Нас, старых эмігрантаў, здзіўляе, як могуць гэтыя людзі так паклёпнічаць на краіну, якая дала ім веды, адукацыю, прафесію. Мы не мелі калісьці нават магчымасці навучыцца чытаць і пісаць. На сходзе гаварылася аб

Радуюмся поспехам Радзімы

Дарагія таварышы!
Атрымаў я ўсё тры кнігі «Мір без оружжя, мір без войнаў», «Подполье» Федарава, а таксама календар. Сабралася многа нашых таварышаў, прачыталі спачатку «Подполье». Многа беларусаў, украінцаў плакалі ад хвалявання, прыгадаўшы Радзіму і ратныя подзвігі сваіх суайчынікаў-партызан. Яшчэ нас вельмі абрадаваў палёт нашага таварыша Юрыя Гагарына. У сучасны момант фашысты хлусяць, што не мог Юрыя гэтага зрабіць, што гэта, маўляў, выдумка. Але ім ніхто не верыць.

Тут многа людзей, якія любяць мір, але многія, як вам вядома, думаюць толькі аб прыбытках.

Дарагія таварышы! Колькі ў майм жыцці я перанёс холаду і голаду пры панскай уладзе! Зараз жыць добра, але хацеўся б хоць перад смерцю пабываць у роднай Плотніцы.

Жадаю найлепшых поспехаў нашай Радзіме.

З пашанай да вас
П. ЛЕБЕДЗЕУ.
Бразілія.

Іосіфе Варанко як аб за-снавальніку Беларускай рады тут, у Амерыцы. На гэта мы скажам: уся руская і беларуская эміграцыя ведае І. Я. Варанко як добрага рускага патрыёта. Ён заўсёды гаварыў: «Я рускі і ганаруся гэтым». Мы ведаем, што пры Кераскім Варанко быў у беларускім сейме, пэўны час у эміграцыі думаў аб стварэнні нейкіх беларускіх арганізацый. Але ведаем і тое, што потым ён пайшоў да ўсіх рускіх эмігрантаў, сабраў грошы і адкрыў рускую школу і пачаў вёсці першую рускую радыёпраграму. Ён вёў сваю праграму з 1934 да 1951 года. У 1951 годзе Варанко памёр, а жонка яго да цяперашняга часу працягвае гэтую справу: перадае рускую музыку, песні, а таксама розныя аб'явы. Праграма гэтая перадаецца кожную нядзелю з 9 да 10 гадзін раніцы.

Іосіф Якаўлевіч Варанко бывала, як сустрапе чалавека і даведаецца, што той непісьменны, адразу ж угаворвае, каб вучыўся і дзяцей сваіх вучыў рускай мове. Варанко сам быў настаўнікам, і многія з нас дзякуючы яму навучыліся чытаць і пісаць. І ад Варанко ніколі ніхто не чуў, каб ён гаварыў такую хлусню і такую бязглуздзіцу, як вы, паны аст-

роўскія, пунтусы, костусы, мерлякі, кіпелі, ковалі і да вас падобныя.

Дэлегат з Канады Баброўскі правільна гаварыў: «Мы не скоро вернемся ў родную Беларусь, а можа і ніколі не пабачым яе, таму што там цяпер усё не так, як было, калі мы яе пакідалі».

Так, запэўніваю вас, там усё вельмі змянілася. Пасля трыццаці гадоў жыцця на чужыне мне ўдалося пабачыць родную зямлю. Дзе раней былі балоты, там цяпер расце бульба і кукуруза. У кожнай вёсцы ёсць па 5—10 вучоных людзей: дактары, інжынеры, настаўнікі і інш. Каму гэта снілася пры панскай Польшчы, што з мужыцкага сына выйдзе вучоны чалавек?

Мая парада вам, беларусы за мяжой:

Калі ёсць у вас магчымасць вярнуцца і Радзіма вас прыме, едзьце і сумленна працуйце на роднай зямлі. Але калі вы мусіце застацца тут назаўсёды, не паддавайцеся ашуканству, не верце паклёпнікам, беражыце свае заробленыя цяжкай працай долары і не ахвяруйце іх розным старшыням «на барацьбу з камунізмам», а дакладней сказаць — у іх тоўстыя кішэні.

Стары эмігрант.

У ліпені гэтага года па запрашэнню Беларускай секцыі Камітэта за вяртанне на Радзіму і развіццё культурных сувязей з суайчынікамі ў піянерскім лагеры пад Мінскам адпачывала група дзяцей нашых землякоў з Бельгіі. Вярнуўшыся дадому, рэбяты паслалі шмат пісем сваім новым сябрам — мінскім піянерам і выхаватцям лагера. Два з іх — дванаццацігадовай Тамары Лявошка-Стыннон і пятнаццацігадовай Пашы Івановай-Месьен — мы друкуем сягоння ў газеце.

ВЯЛІКАЕ ДЗЯКУЙ!

Да свайго пісьма Тамара прыклала малюнак, які назвала «За мір і дружбу». Гэты малюнак мы таксама змяшчаем у газеце (справа).

НАШЫ СЭРЦЫ З ВАМІ

Добры дзень, паважаная Тацяна Дзмітрыеўна! Усе бельгійскія рэбяты вярнуліся дадому ў Бельгію, але сэрцы нашы яшчэ на радзіме нашых маці.

Дарагая Тацяна Дзмітрыеўна! Мы дзякуем вам і ўсім выхаватцям піянерскага лагера за вашы клопаты, за вашы мацярнінскія адносіны да нас, за тое, што мы так добра былі прыняты ў лагеры «Крыжоўка». Дома мы ўсё раскажам, як мы правялі лета, як нам было весела сярод піянераў горада Мінска і чаму мы ад іх навучыліся: дружна, пільна, тапцаваць. І яшчэ мы вам дзякуем за смачныя абеды, якімі вы нас кармілі.

Я ніколі не забуду прыгажуня-Мінска і Радзіму майёй маці. Мая мара — заўсёды жыць і дружна па-савецку. Перадайце піянерам вашага лагера, што нам, дзецям з Бельгіі, таксама падабаецца дружна жыць з усімі людзьмі на свеце.

Я ўжо ў Бельгіі. Усё было добра, але вельмі шкада было расставацца з савецкімі сябрамі. Калі мы ад'язджалі, усё плакалі і гаварылі: «Тут так добра, а трэба ехаць».

Наш лагэр прыгожы. Нас смачна кармілі, мы адпачывалі і гулялі ў лесе каля Мінскага мора. Я ніколі не забуду нашу дружбу, ніколі не забуду лагэр і савецкіх сяброў. Яшчэ раз — вялікае, вялікае дзякуй! Прывітанне ўсім сябрам.

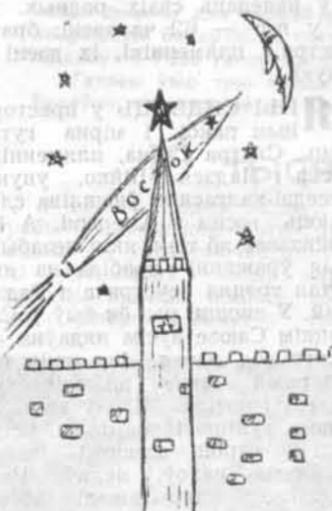
Тамара ЛЯВОШКА.

незалежна ад краіны і нацыянальнасці. Хай будзе мір для моладзі ўсяго свету і магчымасць здзяйсняць подзвігі, такія як подзвігі Юрыя Гагарына.

Паважаная Тацяна Дзмітрыеўна, усё гэта я вам пишу ад шчырага сэрца, таму што мне мама многа раскавала пра жахі вайны. Яна страціла ў гэту вайну чатырох братоў. Два з іх загінулі на фронце, а два — у партызанах: немцы іх злавілі і атруцілі ў «душгабцы». Маму ж і яе сястру збілі і вывезлі ў нямецкія лагеры. Калі я ёй раскавала, што Герой Савецкага Саюза М. Осціпава гаварыла нам пра дзяцей партызан, мая мама плакала і паўтарала: «Мы таксама дзецьмі былі, калі нас вывезлі на катаргу».

Мы клянёмся, што прыкладзем усе сілы, каб не дапусціць жахаў новай вайны, што будзем змагацца за драгрэс чалавечтва. Дык няхай жа будзе мір ва ўсім свеце, хай дзеці прыязджаюць адзін да аднаго ў госці і паціскаюць адзін аднаму рукі, як гэта рабілі мы з вамі.

Свету — Мір!
Бывайце і перадавайце прывітанне ўсім ад беларускі Пашы ІВАНОВАЙ.

Тры сустрэчы з Радзімай

«Дзень добры, Радзіма!»
Вікенцій Адамавіч Ванягель вітае родную зямлю.

НЕ ЧАСТА ДАВОДЗІЦА бачыць слёзы на вачах у мужчыны. А тут я з болем у сэрцы гляджу на свайго субіседніка. Ён плача...

— Не кажыце мне больш нічога. Давайце памаўчым, — просіць Вікенцій Адамавіч. — Чалавеку, які не адчуў гэтага сама, цяжка зразумець, што такое развітанне з Радзімай, што значыць быць адарваным ад яе на доўгія гады.

Вікенцій Адамавіч змоўк, нібы прыпамінаючы пражытае жыццё.

Нястача штурхнула яго на гэты крок, голад прымусіў узняць у рукі торбу і пагнаць за акіяна. Гэта было яшчэ ў 1913-ым.

Сорак восем доўгіх год. Вікенцій Адамавіч Ванягель пражыў іх у Нью-Йорку — горадзе небаскрабаў і трушчоў, горадзе, дзе ўсе кіпіць, як у вялікім катле.

Першая сустрэча з Радзімай адбылася ў 1935 годзе. Вікенцій Адамавіч Ванягель прыехаў у Савецкі Саюз разам з групай амерыканскіх турыстаў. Ён убачыў тады Савецкую краіну, якая, паспяхова выканаўшы першы пяцігадовы план развіцця народнай гаспадаркі, трывала станаўлялася на ногі. Ён бачыў новыя гарады і вёскі, новыя прамысловыя гіганты, рыштыванні новабудоваў. Сямімільнымі крокамі ішла наперад савецкая навучка, тэхніка. Ён

Рэдакцыя дапамагла

Кожны дзень у рэдакцыю газеты «Голас Радзімы» прыходзіць многа пісем. Нашы землякі з ЗША, Аўстраліі, Канады, Францыі, Бельгіі, Галандыі, ФРГ і іншых краін звяртаюцца ў рэдакцыю з разнастайнымі просьбамі, дзеляцца сваімі думкамі, шлюць артыкулы, а часам шчыра дзякуюць за дапамогу.

Гелена Палаянская, якая пражывае ў Аўстраліі, звярнулася да нас з просьбай дапамагчы адшукаць яе сваякоў, якія да пачатку Вялікай Айчыннай вайны жылі ў горадзе Орша. Рэдакцыя звярнулася ў Аршанскі гарвыканком, і неўзабаве Г. Палаянская атрымала дакладны адрас сваіх родных. Нядаўна ў рэдакцыю зноў прыйшло пісьмо з Аўстраліі:

«Сардэчна дзякую за вашу ўвагу. У наш век чэрствага эгаізму ўсё ж знайшліся людзі з добрым сэрцам. Нельга выказаць, як я ўдзячна за вашы клопаты, за тое, што выканалі маю просьбу.

Газету «Голас Радзімы» я чытаю, рада, што землякі не забываюцца і на нас. Мы захапляемся дасягненнямі савецкіх вучоных: паліт чалавека ў космас увайшоў у гісторыю ўсяго чалавецтва.

З глыбокай павагай
Гелена Палаянская.
Аўстралія».

убачыў пераўтвораную зямлю, пераўтвораных людзей.

Калі адгрымелі залпы другой сусветнай вайны і савецкі народ аднавіў разбураную гітлераўцамі краіну, Вікенцій Адамавіч зноў прыехаў на Радзіму. Чалавеку, які пражыў за мяжой дзесяці год, цяжка было павярнуць, што за такі кароткі тэрмін руіны і папалішчы можна ператварыць у квітнеючыя гарады і вёскі, пабудаваць сотні новых фабрык і заводаў, школ і інстытутаў, санаторыяў і дамоў адпачынку. Але ведаў Вікенцій Адамавіч, што за справу ўзяўся савецкі народ, які здольны тварыць чуды. І зноў ён убачыў, якое жыццё пабудаваў гэты народ-волат. Радаваўся Вікенцій Адамавіч і таму, што ажыла, расправіла свае плечы і некалі абяздоленая Заходняя Беларусь.

Нарэшце, увосень гэтага года — трэцяя сустрэча Вікенція Адамавіча з Радзімай. Ён прыехаў наведаць сваіх родных. А іх у яго — 62 чалавекі: брат, сястра, пляменнікі, іх дзеці і ўнукі.

ЯНЫ СЯДЗЯЦЬ у прасторным пакоі і мірна гутараць. Сястра Ганна, пляменнікі Іосіф і Надзея Кійко, унукі, суседзі-калгаснікі ўважліва слухаюць гасця з Амерыкі. А ён расказвае аб тым, якія незабыўныя ўражанні зрабіла на яго гэтая трэцяя сустрэча з Радзімай. У апошні раз ён быў у Савецкім Саюзе зусім нядаўна — усяго год назад. Але якія велізарныя змены адбыліся тут за гэты час! У Мінску выраслі новыя вуліцы і кварталы, уступілі ў строй дзесяткі школ, дзіцячых садоў, ясляў. Разрасліся, папрыгажэлі вёскі, дзе жывуць яго сваякі — Андрушы і Сейлавічы, на Нясвіжшчыне, Зарэчча ў Стаўбцоўскім раёне, дзе і гасцяваў ён зараз. Больш багатымі сталі калгасы.

— А ў вас, дзядуля, у Аме-

рыцы якія навіны? — пытаецца трынаццацігадовы ўнук Лёня.

— Есць і ў нас добрыя навіны, Лёня, — адказвае Вікенцій Адамавіч. — Амерыканскі народ вельмі ўважліва сочыць за ўсімі поспехамі Савецкага Саюза. Ён хоча мірна саборнічаць з савецкім народам. І ў нас у Амерыцы адкрываюцца новыя школы. Іншая справа: цяжкавата было б твайму бацьку вучыць адразу траіх дзяцей. На сённяшні ж дзень па дарогах гэтай вялікай краіны вандруюць мільёны беспрацоўных. І вельмі цяжка ўгадаць, які лёс напаткаў бы вас там, у Амерыцы. А ты, Іосіф, раскажы аб сабе, аб сваім калгасе. — папрасіў Вікенцій Адамавіч пляменніка.

— Наш калгас, які носіць імя Мічурына, багачее з кожным годам. Пабудаваны дабротныя кароўнікі, свінарнікі. У нас многа маладняку, авечак, буйнай рагатай жывёлы. Нядрэнна зарабляюць калгаснікі. Вось я, напрыклад, за летнія месяцы гэтага года толькі грашыма атрымаў больш 300 рублёў. У мяне вялікая ўласная гаспадарка. Нашы калгаснікі карыстаюцца бальніцай, клубам, для дзяцей пабудавана новая школа. Добра жыве мая сям'я. У нас вялікая хата, усе дзеці вучацца ў школе. Я ўжо некалькі год працую брыгадзірам комплекснай брыгады. А яшчэ я ганаруся тым, што з 1947 года і па сённяшні дзень з'яўляюся дэпутатам сельскага Савета. Ці мог я, сын батрака, думаць, што мне будзе аказан такі вялікі гонар?

— Так, гэта магчыма толькі ў краіне, дзе ва ўладзе народ, — заўважае Вікенцій Адамавіч.

Доўга яшчэ размаўлялі беларускія калгаснікі і гасць з Амерыкі. Гаварылі і аб тым, як квітнее жыццё пад мірным небам, і аб тым, як хораша сёння жывецца, і аб тым цудоўным часе, які хутка настане ў Савецкай краіне.

МНЕ Вікенцій Адамавіч скажаў:

— Не думайце, што я вельмі раскошна і багата жыву і толькі займаюся падарожжамі. Не. Паверце: адзінае, што засталося ў мяне, — гэта магчымасць хоць некалькі месяцаў пражыць на роднай зямлі, падыхаць чыстым паветрам. Больш няма ніякай радасці ў жыцці. І кожны раз, калі я прыязджаю на Радзіму, мяне здзіўляюць і вельмі радуюць тыя змены, якія адбываюцца на майй зямлі, тыя вялікія справы, якімі заняты савецкі народ.

Амаль два месяцы я пражыў на Радзіме, гасцяваў ва ўсіх сваіх родных. Вельмі добрае ўражанне засталося ў мяне пасля наведвання вёсак Андрушы, Сейлавічы, Зарэчча. Асабліва люблю Зарэчча. Маляўнічая, утульная вёсачка з добрымі гасціннымі людзьмі. Пабытаў і на Капыльшчыне ў вёсцы Осава, дзе жывуць мае пляменнікі і іх дзеці. Гэта вёска яшчэ больш заможная, культурная і добраўпарадкаваная. Вельмі рад

за маіх родных. Добра, вольна жывуць.

... Крыху прыхварэў я тут. Прастудзіўся. Пайшоў у вясковую бальніцу да ўрача. Вельмі ўважліва агледзела мяне ўрач (маладая жанчына, дачка аднаго з зарачанскіх калгаснікаў), прыпісала лякарства, дала каштоўныя парады.

Як прывык я рабіць гэта ў Злучаных Штатах Амерыкі, да стаю з кішэні кашалёк, пытаюся:

— Колькі вам заплаціць? Вы, здаецца, вылечылі мяне нават аднымі добрымі, уважлівымі адносінамі, якіх не бачыў я, бадай, усе свае 66 год.

— Што вы! Аб якіх грошах вы гаворыце? — спужалася жанчына-ўрач. — Дзяржава выплачвае мне зарплату. А ад сваіх пацыентаў мы ніколі грошай не бярэм.

І тут я зрабіў параўнанне: там, у Амерыцы, бізнес робяць нават на людскіх хваробах. Тут, у краіне Саветаў, усё для народа.

Калі я прыеду ў Амерыку, я ўсім буду расказваць, якая цудоўная, прыгожая моладзь у Беларусі. Я быў на таку. Бачыў, як хораша працуюць юнакі і дзяўчаты. Потым я бачыў, як яны добра адпачываюць. Якое цудоўнае жыццё, поўнае і шчаслівае, у савецкай моладзі! І калі я параўноўваю гэтых беларускіх юнакоў і дзяўчат з большасцю амерыканскай моладзі, на сэрцы робіцца бялота і сумна.

Мая краіна, якую страціў я назаўсёды, але якую я шчыра люблю, расце і крочыць наперад хуткімі тэмпамі. У яе вялікая будучыня. Вам, савецкім людзям, зайздросціць увесь свет. Абавязкова напишыце гэта. Няхай людзі ўсяго свету чытаюць словы жыхара Амерыкі: вам зайздросціць увесь свет!

... Я шчыра люблю сваю Радзіму, мой родны кут, родных людзей. І заўсёды, калі развітваюся з імі, сэрца разрываецца ад болю. Нездарма ж вы бачылі слёзы на маіх вачах, на вачах старога.

Г. ПАРОМЧЫК.

КОРАТКА АБ МНОГІМ

У строй дзюконых уведзены на заводзе «Азоусталь» у горадзе Жданаве міксер. Цяпер у мартнаўскім цэху прадпрыемства два такіх аграгаты, якія забяспечваюць сталеплавільшчыкам запас вадкага чыгуна, аднароднага па свайму складу.

Першым на Верхнім Іртышы дэтэрмінава выканаў навігацыйнае заданне камуністычнай працы цеплахода «Касманаўт Гагарын». У паўтара раза перавыканана заданне па транспартыроўцы зерня.

Газіфікацыя жылых кварталаў ажыццяўляецца ў сталіцы Карэліі — Петразаводску. Да адкрыцця XXII з'езда КПСС таннае зручнае паліва ў горадзе атрымаюць больш 4 тысяч квартал.

Вялікі падыход сёмгі назіраецца ў апошнія дні на многіх прамысловых участках запалярнай ракі Пячоры. Рыбакі — калгаснікі Нянецкай нацыянальнай акругі — ужо здабылі і адправілі ў буйныя прамысловыя цэнтры краіны больш за 16 тысяч цэнтраў гэтай рыбы.

Паспелі абрыкосы

БРЭСТ. У горадзе — больш дзюконых садоў. Фруктовыя дрэвы высаджаны на многіх вуліцах, у дварах дамоў, каля школ. У вольны ад работы час садоўніцтвам і кветкаводствам займаюцца многія чыгуначнікі, рабочыя і служачыя завода «Газзапарат», мэблевай фабрыкі. Акрамя яблыні і груш, яны вырошчваюць паўднёвыя цеплалюбныя культуры. Цяпер у садах ёсць звыш тысячы абрыкосавых дрэў. Упершыню пачалі пладаносіць персікі. Разводзяцца таксама лімоны, вінаград.

Селета ўраджай абрыкосаў і манчжурскіх персікаў асабліва багата. Многія садаводы-мічурынцы збіраюць з дрэва па 600—700 пладоў, якія па велічыні і смакавых якасцях амаль не адрозніваюцца ад паўднёвых.

У Мінск для вывучэння трактараў «Беларусь» і сельгасмашын, выпушчаных прадпрыемствамі рэспублікі, прыбыла з Індыі група інжынераў, тэхнікаў і механікаў. З імі займаюцца лепшыя спецыялісты Беларускага інстытута механізацыі сельскай гаспадаркі і трактарнага завода. На здымку: Індыскія спецыялісты на чарговым занятках. Фота В. Пупейні.

РАДІМІНЕ

ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу: на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1322 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30;

на кароткай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін.

Па нядзелях: на хвалях 30,83 метра і 227 метраў з 6 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін;

на сярэдняй хвалі 227 метраў з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30.

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ

Па нядзелях — ад 8 гадзін да 8 гадзін 30 мінут па сярэднеўрапейскаму часу на хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) і на сярэдняй хвалі 227 метраў.

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскіму часу з 19.30 да 20.30 на хвалях: 19,85 метра (ці 15110 кілагерцаў), 25,08 метра (ці 11960 кілагерцаў), 25,36 метра (ці 11735 кілагерцаў).

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ

Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскіму часу на кароткіх хвалях 19,85 метра (ці 15110 кілагерцаў), 25,08 метра (ці 11960 кілагерцаў), 25,36 метра (ці 11735 кілагерцаў).

НАШ АДРАС

Мінск, праспект Імя Сталіна, 77. Дом друку, пакой № 20. Для пісьмаў (ur Briefe): Minsk, Postschlossfach № 14.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

Спакойна спіць зямля пад мірным небам.
Фотазвод П. Нікіціна.